

Juha Tuominen

Murhaetsivän virkavapaa

Rikosylikonstaapeli Jaana Lindegrenin tutkimuksia 3. osa

Murhaetsivän virkavapaa

Rikosylikonstaapeli Jaana Lindegrenin tutkimuksia 3. osa

Juha Tuominen

Juha Tuominen

Murhaetsivän virkavapaa

Rikosylikonstaapeli Jaana Lindegrenin tutkimuksia 3. osa

© 2024 Juha Tuominen

Kannen suunnittelu: Samuli Savolainen

Sisuksen taitto: Ari Koponen

Teknistä ja toimituksellista tukea tarjosi teol. tri. Ari Koponen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-8209-5

LUKU 1

Todistus kourassa

Rikosylikonstaapeli Jaana Lindegren asteli hitain ja harkitsevin liikkein rikospoliisin väkivaltasiiven käytävällä. Hän käveli kerran komisario Mauri Taposen huoneen ohitse ja kääntyi takaisin. Nyt hän pysähtyi ovelle, kopautti sitä rystysellään ja avasi sen saman tien. Mauri kohotti katseensa tietokoneestaan ja to-
kaisu:

– Kas Jaana, käy peremmälle. Siellä on komea kesäpäivä. Sinullahan alkaa kohta loma. Olin äsken katselevanani, että viikon verran vielä.

– Oikein olet katsellut, myönsi Jaana ja hän ojensi kädessään pitelemäänsä muovitaskun, jossa oli yksi paperi.

Mauri otti paperin vastaan ja totesi sen olevan juuri sen minkä epäilikin: virkavapaa-anomus. Täytetty asianmukaisesti. Mauri oli laittanut nimensä alle

kohtaan ”lähin esimies puoltaa”. Sen jälkeen hake-
musta oli näköjään puoltanut Leveelahti ja hyväksy-
nyt itse poliisipäällikkö. Mauri asetti paperin pöy-
dälle ja katseli Jaanaa. Sitten hän totesi:

– Pidät ensin kuukauden kesäloman, siihen perään
virkavapaata vuoden loppuun asti. Tulethan sinä
Jaana takaisin kun, olet nämä lomasi pitänyt?

– Kyllä minä uskoisin tulevani. Ei ole tarkoitus loman
aikana haeskella muita töitä. Vaikka silloin kun huh-
tikuussa tätä paperia ensimmäisen kerran täyttelin,
tunsin olevani niin loppu, että en enää jaksaisi tätä
työtä. Mutta tämä kesä on ollut vähän parempi.

– Oliko se se Samuli Vainionmäen tapaus, joka taittoi
kamelin selän?

Jaana ryki kurkkuaan ja nyökkäsi sitten Maurille.

– Menimme, siis minä ja Elias, ottamaan häntä kiinni
hänen asunnoltaan. Ovensuussa oli se yksinkertaisin
mahdollisin postaja eli laite, joka piippasi, kun joku
kulki ovesta. Jätkä oli ollut jotain kaksi viikkoa ka-
russa. Kysymyksessä oli se sama asunto, jossa Vaini-
onmäki oli pari viikkoa tappanut ja raiskannut Anja
Lahtinen-nimisen naisen. Tämä Anja oli 51-vuotias,
samalla viikolla isoäidiksi tullut nainen, jonka sosiaa-
litoimi oli palkannut siivoamaan Vainionmäen asun-
toa kahdesti kuukaudessa. Vainionmäkihän oli eläk-
keellä, diagnoosilla ahdistuneisuushäiriö ja muu

traumaperäinen psykiatrinen toimintakyvyttömyys. Samulilla oli ikää 21 vuotta. Se narkkari siis makaili sohvalla, kun verovaroin kustannettu siivooja, viehättävä ja positiivinen nainen, luuttusi paikkoja. Sitten se saasta sai päähänsä, että nyt minä nain tuota naista. Naikin, mutta ei lauennut. Tuli kuitenkin ohessa kuristaneeksi Lahtisen hengiltä. Häipyi paikalta. Ei saanut pitkää etumatkaa, kun siivoustoimen johtaja oli löytänyt vainajan jo saman iltapäivän kuluessa. Kaveri pystyi kuitenkin piileskelemään jossakin huume-loukossa melkein täydet kaksi viikkoa. Vaikka me haettiin sitä koko ajan aika aktiivisesti. Forssassa se meinasi jo kerran jäädä kiinni. Vaan ei jäänyt. Kun Samuli laukaisi hälyttimen oman kämppänsä ovella, me ampaistiin paikalle. Silloin vuorossa olin minä ja Elias lähti mukaan. Kun päästiin sisälle, se istui sohvalla ja sulatti lusikassa kynttilän päällä seuraavaa annosta. Potkaisin kynttilän ja lusikan yhdellä potkulla seinälle. Ja olin aika lähellä, etten potkisi seinille jotain vähän muutakin. Ensisanoikseen se vinkui, että mun pitäisi päästä vieroitushoitoon. Elias löi sen rautoihin ja sanoi, että nyt pääset sellaiseen vieroitukseen, joka ei jää vahingossa kesken. Elias tuli samalla meidän väliin niin, että tilanne laukesi siihen. Tiedän, että minä en ole lähtökohtaisesti väkivaltainen. Ja ymmärrän sosiaaliset ongelmat ja eriarvoisuudet. Ymmärrän, että joku on saanut lähdössä jo niin huonot pisteet, että niillä ei kerta kaikkiaan kovin korkealle yllä. Mutta koska näitä nuorten jatkien tekemiä raiskauksia oli

sinä talvena ollut monta, alkoi tuntumaan vahvasti siltä, että tämä työni on aivan turhaa. Joka tapauksessa mietin asiaa muun muassa työterveyspsykologin kanssa. Ja kun minä sisimmässäni kuitenkin tiedän, että minä olen nimenomaan väkivallan mimmejä, en aio edes anoa sadan vuoden koulutusta ja sitten talousrikostutkintaa. Pidän nyt siis akkujenlataamislomaa. Olin yhteydessä Itä-Suomen yliopistoon. Ja ne suostuivat ottamaan minut opiskelijaksi, vaikka kerroin rehellisesti, etten valmistuisi maisteriksi ikinä. Haluan vain syventää tietojani ikonien merkityksestä. Sinähän tiedät, että olen maalannut muutaman ikonin. Ajattelin, että se maailma on niin kaukana tästä raiskaavien nuorten eläkeläisten maailmasta, että se voisi jotenkin korjata minun psyykettäni. Että pystyn näihin duuneihin taas täysillä. En mitään saikkua halua ryhtyä pitämään. Ja vuoden loppuun asti Jussi lupasi pitää minut leivässä ja tupakassa. Joten olen duunnissa enää tämän viikon loppuun.

Mauri kuunteli hiljaa alaisensa tilitystä, keskeyttämättä ja kyselemättä. Lopulta hän Jaanan vaiettua totesi, että on tässä talossa nähty varmasti jo riittävän monta viinalla nujerrettua burnoutia. – Tämä sinun menetelmäsi on varmasti parempi. Onko sinun asuttava siellä Itä-Suomessa? Missä se koulu on?

– Se koulu on Joensuussa ja siellä on sellainen seminaari, josta minullekin on varattu huone. Siis opiskelija-asuntola. En tiedä minkä verran tällaisen

tavoitteettoman opiskelijan siellä olisi hyvä olla, mutta menen katsomaan. Junalla aion kulkea, yhteys sinne on aika toimiva. Ja opiskelijathan pääsevät halvalla.

– Toivon sinulle vilpittömästi menestystä ikonialalla, mutta odotan sinua myös kiihkeästi takaisin näihin hommiin. Pelottaa jo etukäteen millainen sijainen sinulle läpätään. Nykyään on sentään kuulemma sen verran määrärahoja, että sijainen ylipäättään on tulossa. Näiden kahden ja puolen päivän aikana, kun sinulla on vielä töitä, jos tulee jotain mainittavaa esille, niin ohjaan ne automaattisesti Simolle, vaikka olet periaatteessa juttuvuorossa vielä tämän viikon. Kerrotko Simolle tällaiset terveiset, että osaa varautua?

– Olen juuri menossa seuraavaksi tilittämään tätä meidän väliaikaista asumuseroa. Ja ajattelin kyllä kiertää koko ryhmän ja käydä kertomassa miksi minua ei hetkeen näy. Vaikka kyllä minun burnoutini on täällä jokinainen huomannut.

Jaana rullasi muovitaskun poveensa ja poistui komisarion huoneesta. Simo Savu istui kahvihuoneessa. Samoin sieltä löytyi Jelena Rygmina. Jaana otti kupillisen kahvia ja läjäytti työtovereilleen kylmästi ja raakana totuuden pöytään.

– Minä jään kesäloman jälkeen loppuvuodeksi virkavapaalle. Ihanalta tuntuu. Ei yhtään saatanan raiskaa-jaa tai muuta puukkojunkkaria. Kuitenkin minä

rakastan näitä hommia. Tuntuu vain, etten ole pystynyt aivan täysillä puskemaan, kun on liikaa kaikenlaisia vitutuksia. Ainahan niitä tietysti on, mutta niitä saa olla vain hallittu määrä.

– Ymmärrän, sanoi Simo. – Mitähän ajattelit noin niin kuin konkreettisesti tehdä? Onko Jussikin vapaalla? Lähdettekö kiertämään maailmaa?

– Ei lähdetä maailmanympärimatkalle ja Jussilla on samalla lailla jonkin verran keikkaa kuin ennenkin. Se on yllättävän suosittu puhuja erilaisiin seminaareihin ja pyydetään siltä niitä artikkeleja mitä ihmeellisimpiin lehtiin. Mutta Jussi on luvannut elättää minua ensi syksynä.

– Sittenhän sinulla ei ole mitään hätää.

– Ei minulla olekaan. Aion opiskella ikonimaalausta Itä-Suomen yliopistossa. Asemapaikkana Joensuu. En aio muuttaa sinne, vaan kuljen tätä väliä junalla.

Jelena onnitteli Jaanaa. – Sehän on hieno ajatus. Saapa nähdä millainen sijainen sinulle tulee. Sitähän me jälkeenjäävät eniten jännitämme.

Jaana muisti vielä Maurin lähettämät terveiset. – Minullahan on juttuvuoroa vielä tämän viikon loppuun, mutta Mauri on tästä tilanteesta tietoinen ja sanoi jos tulee jotain isompaa, niin se ohjaa ne suoraan sinulle. Ole siis puhelimen päässä ja selvinpäin.

– Lupaam olla kumpaakin.

Jaana oikaisi työhuoneeseensa ja avasi koneeltaan listan vielä auki olevista tutkimuksista. Muutaman niistä Jaana aikoi saada saman tien kirjoitettua loppuun ja loput hän siirtäisi avoimina tapauksina Simolle.

L U K U 2

Brexit-suunnittelua

Kaksi päivää asemalla sujuivat erinomaisen rauhallisesti ottaen huomioon, että paras kesäloma-aika oli yhä käsillä. Torstai-iltapäivänä Jaana oli mukana yhdessä hieman isommassa huumeratsiassa, mutta sekin sujui asiallisesti ja rauhanomaisesti. Jaana kuulteli laitokselle kuljetetusta porukasta kahta 17-vuotista kundia, joilla oli yhteinen lakimies. Pojat tulisivat selviämään tästä pienillä rapsuilla, mutta saisivat ikävän merkinnän papereihinsa.

Jaana vaihtoi muutaman sanan poikien asianajajan Jutta Varjolan kanssa ennen varsinaista kuulustelua. Jaana ihmetteli: – Eikö tämä ole todella surullista, että nämä kundit ovat niin hölmöjä, etteivät välitä siitä, että saavat merkinnän käyttörikoksesta ja hallussapidosta. Ihan tuollaisia tarpeettomia rikoksia, jotka voisi välttää, jos olisi vähän varovaisempi ja huoleellisempi.

– Olen ihan samaa mieltä, myönteli Varjola. – Kyllä hän minäkin opiskeluaikana jonkun sätkän poltin, niin kuin varmaan sinäkin, mutta kyllä silloin oltiin tarkkoja, ettei menty sammumaan jonkun poliisiin hyvin tunteman huumevenkulan kämpille.

– Juuri tämä minua harmittaakin. Toisaalta tämän pitäisi mennä niin, että tästä tulisi vain nuhtelu. Eikä pojille jälkeä. Mutta laki sanoo, että tästä täytyy nostaa oikeusprosessi ja tästä kuuluu niin sanotusti mennä maine. Tämän jälkeen pojille on ainakin mahdotonta viiden vuoden sisällä tehdä mitään sosiaali- tai terveydenhuoltoalan töitä. Vaikka nämä varmasti niissä olisivatkin aivan yhtä hyviä kuin kuka tahansa muukin. Sillä tavalla tuntuu vähän hassulta tämä järjestelmä, mutta enhän minä näitä ole lakeja kirjoittanut. Etkä sinäkään. Pyydä pojat sisälle, niin pelotellaan ja haukutaan niitä vähän aikaa ja sitten jäädään odottamaan käräjäoikeuden kutsua.

Poikien mukana kuulusteluhuoneeseen tuli konstaapeli Ville Kohokas, joka näin täytti tarvittavan todistajan osuuden. Jaana jylisi ensin kovalla päätöksellä pojille huumorikollisuuden monihaaraisuudesta ja kuinka se sitoo sen, jonka se koukkuunsa saa, kunnes lopetti toteamukseen:

– Te olette ihan kivoja poikia. Mutta kuvitelkaa kun joku valitsee opiskelijoita tai työntekijöitä ja sillä on verrattavissa teidän kaltainen kundi, jolla ei ole niin sanottua huumetaustaa ja te, niin kumpi jää valitsematta? Lopettakaa tämä tyriminen nyt välittömästi. Käräjäoikeuteen tulee kutsu parin kuukauden sisään. Kesälomalla voi venähtää kolmeenkin. Mutta voitte mennä.

Perjantaina Jaana ei enää joutunut kuulustelemaan ketään. Hän lähinnä avusteli todistajan ominaisuudessa muiden kuulusteluja ja tyhjenteli omaa työpöytänsä. Lista, jossa olivat keskeneräiset tutkimukset, näytti hänestä ihan hyvältä. Lounaan jälkeen hän vei sen Simolle ja tarkkaili miten tämä kommentoi listaa sitä tutkiessaan. Jaana tokaisi:

– Nämä kaikki ovat kesken. Mutta vain kolme ylimmäistä ovat sellaista, joiden kanssa olen työskennellyt. Ne muut tulevat mukana. Olisi tietysti hyvä, jos saisit häntäpäästäkin nipistettyä jonkun pois. Minäkin sain viime viikolla sieltä kaksi pois. Luovutan täten tämän luettelon teille, ylikonstaapeli Savu ja pyydän teitä lähtemään kanssani tupakalle ulos.

– Mennään vaan.

Laitoksen omasta, ja monen muunkin, mielestä yksösrakennuksen tutkijapari valui hissiin ja sitä myöten pihalle tupakkapaikalle. Linnakkeen pihalla oli pieni, säntillisesti rajattu alue, jolla viranhaltijoiden sopi tupakoida. Jaana laski kätensä Simon olkapäälle ja sanoi: - Meille tulee joksikin aikaa asumisero. Mutta tämä ei ole pysyvää. Minä aion palata entistä ehompana. Tuntuu jo nyt oudolta, miten sitä osaa olla ilman näitä kuvioita. Toisaalta tosi mielenkiintoista on, että miten sitä osaa olla itsensä kanssa ilman tätä ainaista poliisimoodia. Tapaamme näissä merkeissä tammikuussa. Muista Simo: älä ota uutta Jaanaa.

Jaana Lindegren potee henkistä väsymistä työhönsä ja haluaa pitää pienen tauon. Alanvaihtoa hän ei suunnittele, mutta mielen virkistymiseksi lähtee Itä-Suomen yliopistoon tarkoituksenaan syventää ikonimaalausharrastustaan. Mutta veriteot eivät jätä häntä rauhaan, joten hän joutuu ilman poliisivaltuuksia visaisen tilanteen eteen.

Juha Tuominen on 1964 syntynyt hämeenlinnalainen vapaa kirjoittaja. Hän on koulutukseltaan sairaanhoitaja ja teologian ylioppilas. Saatuaan näkövamman hän jäi työkyvyttömyyseläkkeelle.

"Seuraan tätä superkyttä-Jaanaa ihan vain mielikuvituksessani. Tosielämässä hänelle ei ole esikuvaa. Toivotan lukuelämyksiä."

